

OPENBAAR
KUNSTBEZIT

KUNSTSCHRIFT €11,25

door
vreemde
ogen

REMBRANDT

De keus van de kunstenaar Tjebbe Beekman

Heden en verleden zijn, ook in de kunst, geen gescheiden domeinen. In elk Kunstschrift nodigen we een kunstenaar uit om iets te vertellen over haar of zijn kunsthistorische biografie. Welke kunstwerken hebben indruk gemaakt, en met welke voel je verwantschap? Deze keer: Tjebbe Beekman

"Vandaag had ik het voorrecht om als gastcurator te mogen snuffelen in het depot van het Haags Gemeentemuseum. Als het spreekwoordelijke kind in de snoepwinkel schoot ik daar meteen in een acute kramp van keuzestress. De belofte iets te schrijven voor Kunstschrift over kunstwerken die voor mij van speciale betekenis zijn doet op in mijn hoofd. En dan vooral de gedachte aan de onmogelijkheid of willekeur van zo'n keus. Onmogelijk! Een beetje overdonderd en schuchter loop ik achter Frouke en Doede, de conservatoren van het museum aan. Alsof het de normaalste zaak van de wereld is trekken ze schijnbaar lukraak aan de metalen rekken.

'Deze is leuk hè? Of deze, ken je die?'

Wat me vooral opvalt is dat de werken een stukje van hun heilige status verliezen. Als een filmster die in het echt ook kleiner blijkt te zijn dan gedacht.

Dat blijkt voor mij een geruststellende gedachte en ik er vaar een grotere verbondenheid dan ooit met bijvoorbeeld Paul Citroen of Kandinsky. Zo staan, hangen of liggen de werken bij mij ook in het atelier.

Wat een feestje en wat een onmogelijkheid om hier uit te kiezen, of erger te moeten schrappen! Tegelijkertijd is dat schrappen en toch weer terughalen nou juist het feestje. Drie zaaltjes heb ik tot mijn beschikking, en ik vind nu al drie werken in het depot die zo groot zijn dat ze mijn originele plan volledig in duigen laten vallen.

Vertwijfeld begint mijn hoofd te tollen. Ik moet de deur uit. In de auto terug naar Amsterdam bedenk ik welke werken in godsnaam mijn favorieten zijn. Maar die heb ik dus helemaal niet.

Wel heb ik een boel werken die om allerlei redenen in mijn achterhoofd spoken. Vaak omdat ze een oplossing aan kunnen dragen voor een fase of een probleem in mijn werk waar ik mee worstel.

Toen ik na negen jaar net weer terug was in Nederland zat ik in een impasse met mijn werk. Ik had de hoop dat in het landschap of het Nederlandse licht een antwoord zat om weer aan het werk te geraken. Ik moest denken aan David Hockneys landschappen die hij maakte in Yorkshire, en wellicht nog meer aan zijn gesprekken in het boek *A bigger message* dat ik met zo veel plezier heb gelezen. Het probleem

was alleen dat er helemaal geen Hockneys in Nederlandse musea te zien zijn.

Op een gegeven moment kreeg ik een ingeving: *Rosy-Fingered Dawn at Louse Point* van Willem de Kooning. Dat werk heeft alles van het sublieme van het Hollandse licht in zich. Mijn atelier bevindt zich op de grens van Amsterdam in een natuurgebied en iedere ochtend voor ik naar het atelier fietste stopte ik even bij het Stedelijk om naar dat werk te kijken. En verdomd, daar was de oplossing: niet in het feitelijk schilderen van een landschap maar in wat de ervaring van dat landschap voor mij betekende. Mijn hoofd werkt van nature associatief en terwijl ik nadenk over dat sublieme realiseer ik me dat een goed werk altijd een bepaalde geladenheid bezit.

Lamp van Luc Tuymans in Museum De Pont is hier een fantastisch voorbeeld van. Het is een kleine en absoluut bewust simpele afbeelding met een enorm krachtige zindering die de toeschouwer onmiddellijk in zijn greep heeft. De wetenschap dat het kapje waar het werk zich op baseert gemaakt is van mensenhuid, is voor de beleving niet eens van belang. Het werk communiceert die gruwel in stilte.

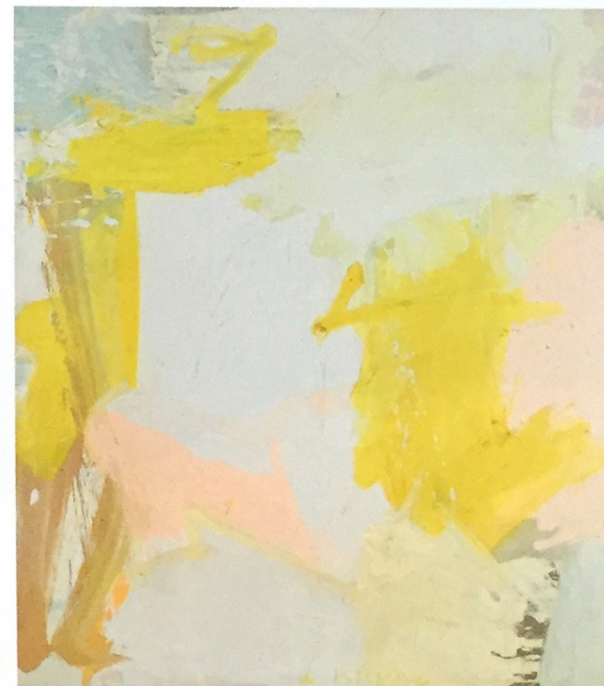
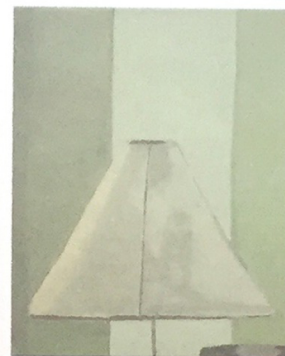
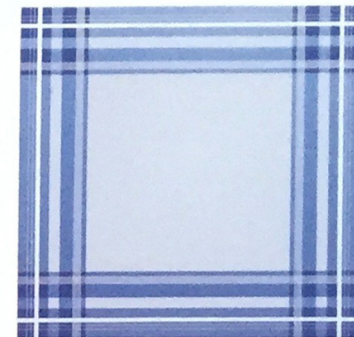
Een meester in het opladen van beeld door middel van concentratie is Daan van Golden. Hij heeft niet eens een verhalend beeld nodig. Het schilderij *Compositie met blauwe ruit* is een afbeelding van een theedoek van de HEMA. Door de manier van werken, de concentratie, contemplatie en rust die Van Golden in het maakproces heeft gestoken blijkt hij het beeld te hebben opgeladen met wat ik bij gebrek aan een beter woord een ziel moet noemen.

Deze voorbeelden raken voor mij aan de essentie van wat een goed werk is, of een goede tentoonstelling. Het is de standaard die ik voor mijzelf hanteer in mijn atelier tijdens het werken. Dat betekent in de praktijk vooral dat ik probeer alle voorwaarden in het atelier zo te organiseren dat een dergelijk moment, waarin het werk zich mogelijk oplaadt, kan ontstaan.

En precies dat is dan ook het verslavende genot van het werken in een atelier. Nu hoef ik dat gegeven alleen nog maar toe te passen op de keuze aan werken voor het museum. Ik parkeer mijn auto en loop met een gevoel van euforie en lichte deemoed de trap op mijn atelier in."

De tentoonstelling waaraan gerefereerd wordt in de tekst gaat *Top Floor* heten en is te zien vanaf 12 april in het Gemeentemuseum Den Haag.

www.tjebbebeekman.com
hollandsemeesters.info Tjebbe Beekman

Tjebbe Beekman,
Ilya's birthroom, 2008
• acrylverf, zand en
brandverf, 300 x 240
cm • Gemeente-
museum Den Haag

Daan van Golden,
*Compositie met blauwe
ruit*, 1964 • lakverf op
doek, geplakt op multi-
plex, 70 x 70 cm •
Stedelijk Museum,
Amsterdam

Luc Tuymans, *Lamp*,
1994 • olieverf op doek,
56,3 x 45,5 cm • De
Pont Museum, Tilburg

Willem de Kooning,
*Rosy-Fingered Dawn
at Louse Point*, 1963 •
olieverf op doek, 203 x
178 cm • Stedelijk
Museum, Amsterdam